

ТРАНСФЕРТ ТЕХНОЛОГІЙ – ЗАПОРУКА ПОДОЛОННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ВІДСТАЛОСТІ В УКРАЇНИ

студент гр. М-11 Пашенко Я.Ю.

Одним із важливих завдань на шляху до побудови сучасного промислового комплексу України, спроможного адекватно реагувати на зміни ринкової кон'юнктури та здатного стати рушієм довгострокового економічного зростання держави на якісній основі, є розвиток науково-технічного потенціалу промислового сектору.

На сьогодні досить актуальним є дослідження теоретичних аспектів трансферу технологій та сучасного стану залучення провідних технологій у економічну діяльність українських промислових підприємств.

Термін «трансферт» походить від фран. *Transfert* – переносити, переміщати. Євграфова І. під трансфертом технологій розуміє рух технології з застосуванням будь-яких інформаційних каналів від одного приватного або колективного носія до іншого. За допомогою трансферу здійснюється підтримка комерційної діяльності організації.

Прийнято виділяти 3 основних форми трансферу технологій:

1. Внутрішній трансферт, коли відбувається передача технологій між різними підрозділами однієї організації.

2. Квазівнутрішній трансферт, тобто рух технології усередині альянсів, союзів і об'єднань самостійних юридичних осіб.

3. Зовнішній трансферт, тобто процес поширення технологій, в якому задіяні незалежні розробники і споживачі технологій, між різними компаніями та країнами.

Однак через ряд факторів, що перешкоджають ефективному трансферу технологій між економіками, особливо між розвиненими країнами та країнами, що розвиваються, процеси передачі можуть загрожувати національній економічній безпеці і в першу чергу її технологічній складовій. При цьому може відбуватися поглиблення технологічної відсталості, яка в свою чергу не дозволяє подолати технологічну залежність, причому залежність закріплює відсталість.

Важливими факторами міжнародного трансферу технологій є такі:

1) раціональне поєднання національних інтересів із зовнішньоекономічною стратегією на міжнародній арені;

2) прагнення до сталого розвитку на базі нового світового порядку;

3) міграцію інтелектуального потенціалу;

4) захист національних інтересів при здійсненні міжнародних операцій;

5) національну безпеку та можливість появи нових держав-партнерів.

Науково-технічний потенціал промислового сектору України використовується недостатньо, обмежене застосування на підприємствах промисловості передових світових та вітчизняних технічних досягнень призводить до: послаблення конкурентних позицій української продукції на зовнішніх ринках.; задоволення потреб внутрішнього ринку на високотехнологічні товари в основному за рахунок імпорту; скорочення попиту на існуючу високотехнологічну продукцію внаслідок вичерпання науково-технічного потенціалу, закладеного ще за часів СРСР, та гальмування розвитку нових високотехнологічних виробництв через нестачу технологій і технологічних процесів, заснованих на мікроелектроніці або керованих за допомогою комп'ютера, що мають використовуватись при виробництві такої продукції; звуження можливостей оновлення основних засобів через несумісність новітнього обладнання із застарілими технічними рішеннями, якими переважно користуються вітчизняні промислові підприємства; зниження інвестиційної привабливості підприємств внаслідок використання ними застарілих способів виробництва, відсутності новітньої продукції, що має попит на світовому та внутрішньому

ринках та низького рівня інтелектуального капіталу промислових підприємств; технологічного відставання промислового комплексу України від розвинутих країн, що обмежує можливості співпраці у науково-технічній та виробничій сферах.

В умовах збереження досить значного науково-технічного потенціалу і комплексної фундаментальної науки України, з'являється реальний шанс наздогнати лідерів та забезпечити свою технологічну першість. Але для цього необхідно освоїти стратегічно правильну модель інноваційного розвитку, ключовим елементом якої має стати механізм міжнародного трансферу високих технологій. Для найбільш повного використання потенціалу нових технологій необхідний перехід від концепції ринку до підходу, заснованому на понятті ланцюжка створення доданої вартості. Крім того, необхідно узгодити норми законодавства зі специфічним змістом інноваційної діяльності, запровадивши європейський досвід («технологічні платформи») та удосконалити захист інтелектуальної власності в high-tech сфері, що дозволить розвиватися венчурний фондам інноваційного профілю, удосконалити економічний механізм інноваційної діяльності з огляду на транснаціоналізацію інновацій – запровадження спеціального податково-правового режиму для високотехнологічних галузей та учасників високотехнологічних ланцюжків.

Науковий керівник: доц. Лукаш О.А.

Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 6-8 травня 2014 р.: у 2-х т. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, О.В. Люльова. - Суми : СумДУ, 2014. - Т.2. - С. 42-44.